

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Капка Солакова, АМГИИ – Пловдив, относно дисертационен труд на **тема:** “ Интерактивни методи в обучението по музика за развитие на художествено-творческите способности на учениците от V- VI клас в общообразователното училище“

област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по...

научна специалност „Методика на обучението по музика“

Автор: Мария Иванова Стоименова, задочен докторант към катедра „Музикална педагогика и дирижиране“

Докторантът Мария Иванова Стоименова е осъществила подготовка в докторантска степен, съгласно изискванията на ЗРАСРБ и правилниците за прилагането му, представила е дисертационен труд и публикации по темата /Збр./, отчислена е от първичното звено с право на защита.

Представеният за обсъждане дисертационен труд е в обем от 277 страници, от които 225 страници основен текст със списък на използваната литература и 52 страници с приложения. В приложенията са включени протоколи от наблюдения; сценарий за тържество с участие на ученици от експерименталната паралелка; дидактически тестове /входящи, текущи и изходящи/за диагностика на учебните постижения на учениците; дипломи, грамоти и награди на ученици от участие в конкурси; рисунки на ученици от експерименталния клас. В основния текст се съдържат 22 таблици и 17 диаграми, които илюстрират получените резултати в хода на експерименталното изследване. Използваната литература, в обем от 166 заглавия, е на български, руски и немски език. Представени са широк кръг от публикации от различни времеви периоди, свързани с тематичната и проблемна област на дисертационния труд. Дисертационният труд е структуриран в увод, три глави, изводи и заключение. В съдържанието са изведени използваните в дисертационния труд съкращения.

Авторефератът, в обем от 56 страници, отразява достатъчно пълно, коректно и точно съдържанието на дисертационния труд. Изведени са приносите на изследването.

Изборът на тема е продиктуван от интересите на докторанта към възможностите за развитие на художествено-творческите способности на учениците в класните и в извънкласните форми на дейност, към работата в тази посока и с деца със СОП. Не на последно място, изборът на тема кореспондира с вече придобитият опит като учител по музика и като ръководител на вокална група – опит, който е ценен за практиката и който М.Стоименова има потребност да опише и сподели. При избора на тема, която поставя акцент върху методите на обучение, от една страна и художествено-творческите способности – от друга, докторантът има съзнание за перманентната актуалност на проблематиката, свързана с тях, в педагогическото и в психологическото познание като теория и като практика, както и за нерешените и проблемни въпроси, които те пораждат.

Методите на обучение са най-важният елемент от технологията на обучението, от процесуалната му страна. Те се намират в двустранни връзки и зависимости с целите, съдържанието, формите на обучение и в най-голяма степен определят резултатите от обучението. Липсва единно мнение както за същността на понятието „метод на обучение“, така и за класификацията на методите на обучение. Единодушие в дидактиката има само по отношение на факта, че всеки от методите на обучение има възможности и ограничения и само правилното, подходящото съчетаване на дидактически точно подбраните методи във всеки конкретен акт на обучение, гарантира реализация на целите на обучението и неговата ефективност в рамките на съответната форма. В последното десетилетие се наложи понятието „интерактивни методи“, понякога противопоставяно със съдържанието си на понятието „традиционни методи“. Що се отнася до художествено-творческите способности, тяхната същност и класификация, развитието им във възрастов и в индивидуален план, това са въпроси, чиито отговори предполагат интердисциплинарен подход и не винаги са еднозначни. Същевременно са сред основните въпроси в рамките на музикално-педагогическата теория и практика. В този смисъл е налице актуалност на темата на дисертационния труд. М. Стоименова убедително я обосновава като същевременно в достатъчна дълбочина представя различни подходи и становища към посочената проблематика на широк кръг от автори.

Целта, която докторантката реализира чрез емпирично педагогическо изследване, е сложна. Тя изисква както добри познания в сферата на

дидактиката – обща и частна, така и в сферата на психологията – обща, психология на творчеството, психопедагогическа диагностика. Целта, както докторантът посочва, е „...практическото приложение на някои интерактивни методи в обучението по музика, чрез които да се развият художествено-творческите способности на учениците от V- VI клас“ / стр.6/ . В този смисъл, дефинирайки обекта, предмета и хипотезата на изследването, М. Стоименова прави сполучлив опит да открие и докаже взаимовръзката между използваните интерактивни методи в обучението по музика / в класни и в извънкласни форми, включително и в работа с деца със специални образователни потребности/ и развитието на художествено-творческите способности.

В първите две глави на дисертационния труд М. Стоименова представя и целенасочено интерпретира основни теоретични положения в двете проблемни области; внася необходимите терминологични уточнения. Изложението е проблемно. Ясно е заявена позицията на автора. Цитирането е коректно.

Трета глава представя едновременно организацията и методиката на изследването с анализа на получените резултати. Добре би било по-ясно да се открият критериите и показателите в емпиричната част на изследването, променливите, чрез които се наблюдава и установява развитието на художествено-творческите способности. Добро впечатление прави подробното и коректно представяне на резултатите от различните етапи на опитната работа, още повече, че тя е реализирана в собствената педагогическа практика на автора и я отразява.

Приносите на дисертационния труд се открояват в няколко посоки:

1. Споделен е ценен педагогически опит от работа с деца, които са с разнороден и не винаги благоприятен статус – социален, културен. Споделен е опит за интегрирано обучение на деца със СОП и за диференциран подход към тях, с цел подпомагане на пълноценното им развитие чрез обучението по музика. В този смисъл е демонстрирана приложимостта на интерактивни методи в работата с тях и е проследен ефектът от това, както за снемане на психологическите бариери и улесняване на общуването, така и за стимулиране на интереса към занимания с музика в класните и в извънкласните форми.

2. Чрез модификация, съобразно учебното съдържание по музика, е разработен нов метод „Слухов ребус“, чието приложение е демонстрирано за целите на изследването.
3. Направен е сполучлив опит да се демонстрира приложение на интерактивни методи в работата с вокална група като форма на извънкласна дейност.
 4. Демонстриран е модел на приложение на интерактивни методи в урока по музика и потенциалния им ефект върху развитието на интереса към учебното съдържание по музика и заниманията с музика в извънкласните форми на дейност.

Въпрос: Какъв потенциал за бъдещи проучвания открихте в рамките на изследваната дотук проблематика?

Заклучение

Дисертационният труд, представен от Мария Стоименова, удовлетворява изискванията за докторантско изследване. То представя ценен от практическа гледна точка методически опит на автора и има необходимия приносен характер. Налице е осведоменост на автора и ясно заявена позиция във връзка с изследваната проблематика, изразена в теоретичната и в емпирична част на изследването. Това ми дава основание да гласувам за присъждането на Мария Стоименова на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност „Методика на обучението помузика“.

15.02.2018 г.

Изготвил становището:.....

/проф.д-р К.Солакова/